

ADOPCIÓ DE SISTEMES DE CONTROL, VIGILÀNCIA I SANCIO EN EL CONTEXT DELS SISTEMES DE RECOLLIDA SELECTIVA PORTA A PORTA

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre i resta*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és de *control, vigilància i sanció*.

Justificació

Des de l'any 2000, diversos municipis catalans han implantat recollides porta a porta, un sistema que ha resultat molt efectiu a la gran majoria de municipis on s'ha impulsat. En els sistemes de recollida porta a porta és recomanable complementar el servei de recollida amb un sistema de control, vigilància i sanció, amb l'objectiu d'evitar irregularitats i resistències en el comportament dels ciutadans, causades per desconeixement o per manca de civisme. Per tant, després de comprovar que els avisos no resulten efectius, l'obertura d'expedients sancionadors, consolidats en forma de sancions, hauria de ser el mecanisme per reconduir aquelles conductes incíviques presents entre els ciutadans.

Descripció

D'acord amb el Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus a Catalunya i el Decret 278/93, de 9 de novembre, sobre procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, els ens locals i supramunicipals tenen el dret d'aplicar sancions econòmiques quan s'infringeix una Ordenança o Reglament.

En aquest context, per tal de garantir un correcte funcionament del servei de recollida de residus, els ens locals i/o supramunicipals haurien de disposar d'un servei d'inspecció amb l'objectiu d'evitar irregularitats, en molts casos causades per conductes incíviques. Per tant, la finalitat del servei d'inspecció ha de ser reconduir aquestes conductes, inicialment mitjançant avisos i, en cas que aquests no resultin efectius, mitjançant l'obertura d'expedients sancionadors. En aquest sentit, es recomana que abans d'incoar un expedient sancionador, l'Ajuntament hagi advertit al presumpte infractor mitjançant requeriments notificats per escrit de l'incompliment de la normativa reguladora dels residus i del fet que la infracció comesa pot ser objecte de sanció. Per al desenvolupament d'aquests sistemes és recomanable disposar de normativa reguladora en l'àmbit dels residus (una Ordenança o un Reglament). No obstant això, alguns municipis catalans han posat sancions sense disposar d'instruments normatius propis, emparant-se amb la Llei de residus de Catalunya.

Els ciutadans poden cometre conductes incíviques de molts tipus: lliurar els residus fora de l'horari i/o calendari establert, no separar correctament els residus, lliurar residus que estan prohibits, no lliurar la matèria orgànica en bossa compostable quan el seu ús és obligatori, etc.

En aquest sentit, un dels vehicles de comunicació més àgils i efectius a utilitzar durant les inspeccions són els adhesius d'avís, els quals haurien de ser vermells o d'un color vistós. Aquests s'han d'adherir sobre els residus mal lliurats, deixant-los a la via pública sense recollir, per tal que el seu propietari pugui observar que la seva bossa no s'ha recollit i els motius pels quals no se li ha recollit. Només sota certes condicions s'hauria de permetre que el servei de neteja viària recollís aquelles bosses mal lliurades. L'operari del servei de recollida és l'encarregat d'enganxar els adhesius a les bosses mal lliurades, anotant el lloc on s'han enganxat adhesius i els motius, així com la resta d'incidències detectades durant la recollida. Per altra banda, la gestió de les incidències i del manteniment del sistema s'ha d'assumir pels tècnics de l'Ajuntament o entitat supramunicipal.

NO RECOLLIT

Disculpen les molèsties

Fracció: Orgànica Resta Vidre Paper i cartró Envasos

Motiu: 1 2 3 4 5

Altres:

Data:

Núm. de cubell:

El servei de recollida porta a porta de:

Orgànica Resta Vidre Paper i cartró Envasos

No ha recollit la seva bossa per el/s següents motiu/s.

1- Lliurat fora del dia de recollida. Reviseu el calendari.
 2- No separar correctament els residus.
 3- No lliurar la matèria orgànica en bossa compostable.
 4- Lliurar residus expressament prohibits.
 5- Altres:

Figura 1. Exemple d'adhesiu utilitzat a Verdú on es mostren els motius pels quals una bossa no ha estat recollida. Font: Consell Comarcal de l'Urgell, 2015.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi amb un sistema de recollida selectiva porta a porta.

Mitjans necessaris

Per a la implementació d'aquesta actuació s'ha de redactar la normativa que ha de regular la recollida domiciliària de residus, fet que s'hauria d'impulsar des dels serveis jurídics i tècnics de l'Ajuntament, o bé, subcontractar aquest treball a una consultoria externa.

Adicionalment, l'ens local o supramunicipal s'haurà de dotar amb inspectors o bé subcontractar les tasques d'inspecció a una empresa externa. En aquest sentit, cal destacar que les sancions les ha de posar una persona que sigui funcionària.

Beneficis i resultats potencials

Amb aquesta actuació hauria de disminuir el nombre d'incidències relacionades amb el sistema de recollida porta a porta (bosses lliurades fora de l'horari i/o calendari establert, bosses separant incorrectament els residus, bosses amb residus prohibits, etc.), fet que hauria de conduir a un augment dels nivells de recollida selectiva assolits.

Amenaces

Normalment, actuacions d'aquesta tipologia no estan ben vistes a nivell polític ja que generen un desgast i pèrdua de reputació a l'equip de govern municipal. En aquest sentit, es recomana disposar d'un consens polític ampli que recolzi la implementació de sancions, ja que en cas contrari, aquest es pot utilitzar com a argument per a la confrontació política.

Costos

Els costos d'aquesta actuació estan associats a la redacció de la normativa reguladora de la recollida domiciliària de residus, sempre i quan l'Ajuntament en qüestió decideixi no redactar-la a través dels seus mitjans. Per altra banda, els costos associats a enganxar els adhesius d'avís són insignificants ja que es realitzen a través de l'operari de l'empresa que realitza la recollida dels residus. Per contra, en aquells casos on s'hagin de fer inspeccions presencials, el cost de la mateixa és de 8-10 €/persona que intervé a la inspecció.

Fonts de finançament

Aquesta actuació s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. No obstant això, cal destacar que en el cas d'assolir millors resultats de recollida selectiva i, conseqüentment reduir la quantitat de fracció resta, es podria millorar el finançament en l'àmbit dels residus gràcies al retorn del cànon de l'Agència de Residus de Catalunya i dels Sistemes Integrats de Gestió (Ecoembes i Ecovidrio).

Indicador de seguiment

- Nombre anual d'adhesius enganxats a les bosses (unitats: nombre d'adhesius).
- Nombre anual d'avisos realitzats (unitats: nombre d'avisos).
- Nombre anual d'expedients sancionadors oberts (unitats: nombre de sancions).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat en municipis com Cervera (9.013 habitants; La Segarra); Blanes (39.060 habitants; La Selva) o Girona (nucli antic), entre d'altres, imposant sancions econòmiques als seus ciutadans. Per altra banda, molts municipis amb un sistema de recollida porta a porta realitzen avisos, però sense arribar a imposar una sanció. Alguns exemples són Sant Sadurní d'Anoia (12.654 habitants; Alt Penedès) o Verdú (933 habitants; Urgell).

